

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за енергетиката

(Обн., ДВ, бр. 107 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 18 от 2004 г., бр. 18 и 95 от 2005 г., бр. 30, 65 и 74 от 2006 г., бр. 49, 55 и 59 от 2007 г., бр. 36, 43 и 98 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 82 и 103 от 2009 г., бр. 54 и 97 от 2010 г., бр. 35 и 47 от 2011 г., бр. 38, 54 и 82 от 2012 г. и бр. 15, 20, 23, 59 и 66 от 2013 г.)

§ 1. В чл. 1 думите „природен газ, пренос на нефт“ се заменят с „природен газ, транспортиране през морски газопровод, съхранение на природен газ, пренос на нефт“.

§ 2. В чл. 64, ал. 3, т. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В буква „а“ думите „или трайни насаждения“ се заличават;
2. Създава се буква „в“:

„в) трайни насаждения в сервитутната ивица, с изключение на случаите, когато това е допустимо с нормативен акт, при спазване на съответните технически изисквания;”.

§ 3. Създават се чл. 67а и чл. 67б:

„Чл. 67а. В случай, че поземленият имот, за който е учредено ограничено вещно право, представлява морски плаж, експлоатацията на тръбопровода не може да възпрепятства нормативно установените дейности и предоставяните права, свързани с концесионирането, отдаването на плажа под наем или ползването му съгласно Закона за устройството на Черноморското крайбрежие.

Чл. 67б. (1) По изключение, при липса на друга техническа възможност, при извършване на дейности за прокарване и скачване на подземни електропроводи, газопроводи, топлопроводи, водопроводи за енергийни цели, нефтопроводи и нефтопродуктопроводи, лицата по чл. 62,

ал. 1 и чл. 64, ал. 1 имат право да ползват имоти, представляващи морски плаж, само за времето и целите на прокарването и скачването.

(2) Правата по ал. 1 на лицата по чл. 62, ал. 1 и чл. 64, ал. 1 за прокарване и скачване са безвъзмездни, но не изключват задълженията за заплащане на сервитута, възникнал по реда на чл. 64, ал. 4.

(3) Собствениците на имотите по ал. 1 имат право на обезщетение за нанесени щети. ”

§ 4. В глава дванадесета, наименованието на заглавието на раздел II се изменя така: „Транспортиране през морски газопровод, пренос, съхранение и разпределение на природен газ, втечен природен газ“.

§ 5. Създава се чл. 172ж:

„Чл. 172ж. (1) При разширение на съществуващи и/или изграждане на нови и/или експлоатацията на морски газопроводи за транспортиране на природен газ от трети държави, разпоредбите на раздел IV от глава трета, глава четвърта, глава осма „а“, чл. 170, чл. 172 - 172е и чл. 197 не се прилагат.

(2) При експлоатацията на газопроводи по ал. 1 се осигурява тяхното надеждно и безопасно функциониране, отчитане на транспортирания газ и оперативна съвместимост с газотранспортната система. ”

§ 6. В чл. 200 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „безопасната експлоатация на“ се добавя „морските газопроводи за транспортиране на природен газ“ и се поставя запетая;

2. В ал. 2 след думите „съоръженията за“ се добавя „транспортиране през морски газопровод“ и се поставя запетая.

§ 7. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 23 след думите "или природен газ," се добавя "транспортиране на природен газ през морски газопровод" и се поставя запетая;

2. Точка 32б се изменя така:

„32б. „Междусистемен газопровод“ е преносен газопровод, който пресича или се разпростира върху границата между две държави-членки с единствената цел да свърже националните газопреносни системи на тези държави-членки“;

3. Създава се точка 32в:

„32в. „Морски газопровод“ е линеен енергиен обект на техническата инфраструктура, разположен върху дъното на водния басейн или в недрата му в границите на вътрешните морски води и/или териториалното море, както и на част от сушата и включва газопровод или газопроводи и съоръжения и инсталации към тях за транспортиране на природен газ до последното изолационно съединение след последния спирателен вентил по посока на движение на газа, което представлява точката на свързване с друга газова инфраструктура в сухоземните граници на страната.”.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 8. В Закона за устройството на Черноморското крайбрежие в чл. 10, ал. 4, т. 8 след думата "изграждането" се добавя "и експлоатацията".

§ 9. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛИ:

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката

Този Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ) цели да уеднакви Закона за енергетиката с разпоредбите на Директива 2009/73/ ЕО на Европейския парламент и на съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (Газова Директива) и да създаде условия за развитието на енергийни инфраструктури за транспортиране на природен газ от държави, които не са членки на Европейския съюз.

Предложеният ЗИДЗЕ, ще улесни постигането на целите, посочени в Енергийната стратегия на България 2020 приета с решение на Народното събрание (ДВ, № 43 от 2011), включително на основните приоритети по отношение гарантиране сигурността на доставките на енергия, развитие на конкурентен енергиен пазар и политика, насочена към осигуряване на енергийните нужди на страната и икономиката.

През 2011 г. Министерският съвет на Република България предостави на българската част на газопровода Южен Поток, статут на обект с национално значение, съгласно Закона за устройство на територията, както и статут на национален обект съгласно Закона за държавната собственост, като законодателното предложение ще внесе нормативна яснота за неговата реализация и за реализацията на други газотранспортни инфраструктури с подобен статут.

ЗИДЗЕ осигурява уеднаквяване на определенията по Закона за енергетиката с определенията на Газовата директива и урежда режим за изграждане на газова инфраструктура за транспортиране на природен газ от държави извън Европейския съюз до България.

Газопроводи, разположени предимно извън територията на ЕС, технически завършващи на територията на държава-членка, имат различно предназначение и статут, което следва да бъде отчетено в действащото законодателство.

Настоящата обща уредба в Закона за енергетиката не следва да бъде приложима към газопроводи, разположени извън територията на България и на ЕС, и достигащи до територията на страната единствено с цел свързване с национална газова инфраструктура. Самата Газова директива не обхваща такива газопроводи.

Като разширява обхвата на понятието за междусистемен газопровод, Законът за енергетиката разширява също така и приложното поле на европейското законодателство, прилагайки правото на ЕС спрямо всяка газова инфраструктура, разположена между България и държава, която не е членка на ЕС. Това не съответства на целите и обхвата на Газовата директива, която има за цел да осигури правна рамка и да регулира единствено вътрешния газов пазар на ЕС. В този смисъл, намаляването на обхвата на регулиране на Закона за енергетиката до предвидения в Газовата директива е в съответствие с европейското законодателство.

Сигурността на доставките на природен газ допринася за правилното функциониране на вътрешния пазар на газ. Диверсификацията на газови маршрути и източници на газ са от съществено значение за подобряване сигурността на доставките. Законопроектът създава рамка за режима на газопроводи, които ще представят нови маршрути за доставка на газ за Европейския съюз, включително вътрешното потребление на България. Законопроектът въвежда правна уредба за морски газопроводи, транспортиращи природен газ от трети страни.

Законопроектът ще създаде правна рамка, стимулираща инвестиции в морски газопроводи за транспортиране на природен газ от трети страни.

Законопроектът предвижда прецизиране на терминологията относно обхвата на действащото вторично законодателство, регулиращо техническите правила и нормативи за проектиране, устройство, строителство, поддръжка, експлоатация и технически надзор на морски газопроводи за транспортиране на природен газ.

I. Уеднаквяване на дефинициите на "междусистемен газопровод" с Газовата Директива

Фактът, че крайната точка на морски газопровод от трета държава е на територията на Европейския съюз не предполага автоматично приложението на Газовата директива. Подобен е подходът на тълкуване на Европейската комисия, изразен в проекта за указания за установяване на "Мрежови кодекс за механизъм за разпределение на капацитет в газовите преносни системи". Настоящата Европейска законодателна практика презюмира, че прилагането на Газовата Директива към морски газопроводи, може да е в нарушение на европейския принцип за равнопоставено третиране, защото на практика, нито Европейският съюз, нито държавите-членки са приложили разпоредбите на Газовата директива към газопроводи, внасящи природен газ от трети страни, завършващи на външната граница на Европейския съюз.

Газопроводите разположени изначално извън територията на Европейския съюз, могат да завършат на границата с преносната мрежа на държава членка на Европейския съюз, но да не представляват част от нейната газотранспортна система. Наскоро, това разбиране, бе потвърдено от Европейската комисия с нейно решение от май 2013 година за освобождаване на Транс Адриатическия Газопровод (Решение на ЕК от 16 Май 2013, параграф 86).

Поради тези причини българското законодателство, следва да бъде променено в посока да не се препятства търговската рентабилност на такава инфраструктура за природен газ. Липсва икономическа аргументация, която да налага нормативно регулиране на инфраструктура, чието изграждане е рисковото, но с изключително благоприятни икономически аспекти за България, чрез норми, които следва да регулират само съоръжения за природен газ попадащи в обхвата на Европейското законодателство. Поради това, се предлага дефиницията на § 1, т. 32б от Допълнителните разпоредби на ЗЕ - "междусистемен газопровод", да бъде уеднаквена с дефиницията по член 2, т. 17 от Газовата директива.

II. Нормативна уредба за морски газопроводи за транспортиране на природен газ от страни извън Европейския съюз

Настоящите разпоредби на Закона за енергетиката не предвиждат регулация на еднопосочен морски газопровод за транспортиране на природен газ в България от страни извън Европейския съюз.

Сигурността на доставките на природен газ допринася за правилното функциониране вътрешния пазар на газ. Сигурността на доставките изисква дългосрочно планиране на инвестициите в достатъчен трансграничен капацитет на инфраструктурата, осигуряващо дългосрочната възможност на системите, гарантиращи сигурността на доставките и осигуряване на разумното потребление. Икономическата стабилност и рентабилност на такива инвестиции изисква осигуряване на стабилна и предсказуема рамка, която да осигури сигурност за инвестицията и разумната възвращаемост от инвестициите.

По отношение на морски газопровод, транспортиращ природен газ от страни извън Европейския Съюз, неприложими ще са изискванията за сертифицирането на оператор, задължението за осигуряване на достъп, задълженията за разделяне по собственост и за лицензиране за пренос на природен газ, включително регулиране на цените от ДКЕВР.

По този начин ще се осигури ясна правна рамка, позволяваща икономическа рентабилност, което от своя страна ще донесе ползи за българската икономика.

Предложението е в съответствие с твърдите ангажименти на Република България за прилагане на политиката на ЕС в областта на сигурността на доставките и ще гарантира наличието на стабилни и предсказуеми доставки на газ. За въпросите, свързани със сухопътния газопровод (изискванията относно оператора на газопровода, капацитета и др.) ще се прилагат настоящите нормативни предвиждания, в съответствие с европейските регулации.

III. Вещни права

По отношение на инвестициите в морски газопроводи, приложими ще бъдат чл. 62-63 и чл. 64-68 от Закона за енергетиката. Тази уредба е в съответствие със Закона за устройството на Черноморското крайбрежие и Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България, които позволяват и регулират, изграждането на инфраструктура, включително енергийна инфраструктура, на морското дъно и крайбрежната територия (включително през морски плажове).

Разпоредбата на чл. 10, ал. 4, т. 8 от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие предоставя възможност за изграждането на подземни проводни, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура. Предвид разрешеното ползване на морските плажове по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в законопроекта се предлага изрична разпоредба гарантираща това ползване. Съгласно съществуваща разпоредба на чл. 67, ал. 2 от Закона за енергетиката, имоти публична собственост, могат да бъдат използвани от лицата по чл. 62, ал. 1 и чл. 64, ал. 1 от Закона за енергетиката безвъзмездно за прокарване, преминаване и/или поддържане електропроводи, газопроводи, и др.

Възможното ползване на морските плажове е ограничено до изграждането и поддържането на подземни проводни, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура за енергийни цели, в съответствие с чл. 10, ал. 4, т. 8 от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, без това да ограничава публичното ползване на морските плажове.

Инвеститорите в морски газопроводи, транспортиращи природен газ ще имат право да инициират и да участват в провеждането на всички екологични процедури (уведомления, обществено обсъждане) и процедури по устройствено планиране, за да се гарантира съответствие с българското законодателство, тъй като морските газопроводи са енергийни обекти.

Създава се уредба (чрез предвиждане на нова буква „в“ в чл. 64, ал. 3, т. 2 от закона), която ще позволи в нормативно установените случаи и при спазване на техническите изисквания за безопасност, изключение от

общото понастоящем задължение за премахване на трайни насаждения в сервитутните зони. Предвид развитието на технологиите, в определени случаи е безопасно и допустимо едновременно с експлоатацията на проводи да се ползва и повърхността, поради което залесяването може да бъде допуснато.

Задължението да се поддържа и почиства цялата сервитутна зона през експлоатационната фаза ще попречи на титуляря на сервитутните права да възстанови терена след завършване на строителството, в случаите когато сервитутната зона трябва да се почисти само за целите на строителството, но не и за целите на експлоатацията и би било напълно безопасно да се засадят дърветата и друга растителност след завършването на строителството.

Разграничението между различния режим в съответните територии от сервитутните зони зависи от разположението на газопроводите (например на повърхността или под земята), от дълбочината на полагане на подземните газопроводи (напр. при дълбочина повече от 10 метра), от размера на сервитутната зона. Законодателното предложение ще позволи съхраняването на растителността в случаите, в които почистването и изсичането не е необходимо, както за целите на изграждането, така и за целите на експлоатацията и поддържането на газопровода и ще намали въздействието от изграждането на газопровода върху околната среда и биологичното разнообразие.

IV. Технически норми

В настоящия текст на чл. 200 от Закона за енергетиката се въвежда терминологично разграничение, във връзка с което в наредбите, съдържащи технически норми и правила по отношение на преносните газопроводи и разпределителните газопроводи се предвиждат правила и норми за морските газопроводи за транспортиране на природен газ под високо налягане.

Морските газопроводи за природен газ, имат технически характеристики (състав и състояние на газа, налягане, скорост и др.) които не позволяват тяхното автоматично приобщаване към националната газотранспортна система, нейния единен технологичен режим, и съответно тяхното предназначение, като преносни или разпределителни газопроводи.

Поради тази причина, предметът на регулиране на чл. 200 от Закона за енергетиката следва да се уточни.

ВНОСИТЕЛИ: